

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Vita S. Hilarii Pictavorvm Episcopi, ex ea quæ est apud R. P. Surium per Fortunatum Presbyterum, multis tamen ex Annal. Eccles. Cæs. Baronij ritè super additis. Obijt Anno à partu virgineo 369. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

VITA S. HILARII PICTAVONIS
Episcopi, ex ea que est apud R. P. Surium per
natum Presbyterum, multis tamen ex Annal. Eccl.
Cas. Baronij ritè superadditis. Obijt Anno à partu
gineo 369. Valentin. & Valenti Imp. b.

Damasi Pontificis Roma-
ni 3.

Ex Tom. 3.
& 4.

23. Ianuarij.
Patria & ge-
nus eius.

Ducit vxorē.

Vitz eius
sanctimo-
nia in statu
coniugali.
Auerfatur
hæreticos.

HILARIUS Pictaviensis Antistes, An-
niæ regionis partibus oriundus, apud
licanas familias nobilitatis læmpore
obscurus, immò & animi generositate præ
excellens, quasi refulgens inter astra Lucifer
cessit. Cuius à cunabulis tanta protinus elon-
tus, vt minimè obscure, magnâ sibi Christi
fia, ab eo, & opè & sanctitatè promitteret. Et
ætate matura, cōiugem sacro matrimonij
sibi copulavit, è qua filiâ suscepit, rei famili-
quæ mundi huius sunt ita intentus, vt tamen
rabiles animos sanctiorib⁹ disciplinis afflicto
formaret, & Christi simul Ecclesiâ cum ver-
exemplo, in Laicali proposito, occulta quadâ
gratia erudiret. Nâ cū cætera offensionis per-
tum Catholicæ religionis hostes diligenter
bat, abhorrebatq; adeò vt ne salutatione quâ
dignaretur. Fulgebat hæc tanta synceræ fidei
tas in omniū oculis, vt ipsi etiâ sacerdotes
emplū, ab eo sumere cogentur. Natura leni
placidus, facundo ore, populū ad Catholicam
puritatem, simulq; constantiam hortabatur, &
quidè infernaliū terrore suppliciorū à sceler-
terrebat, alios verò regni cælestis promission-
altiora virtutum certamina inuitabatur, & vni-
commune ad Christi amorē suavisimo fidei
ctu alliciebat. Hęc aliaq; clarissima sanè virtut-

exempla, non modò amabilem populo eum red-
debant, sed adeò simul spectabilem, vt communi-
bus suffragijs ad Pontificiam dignitatem, volentè
nolentemq; eueherent. Igitur vir sanctissimus iam
olim natiu diuino, mysterijs deputatus, sacris est
alzaribus admotus. Qui Pontificali ornatus in fu-
la, mox ad Christi Ecclesiã, longè lateq; propagã-
dam, & omni virtutum splendore ornandã, mul-
to ardencius adiecit animum. Neq; enim circum-
iectas lustrare Gallias contentus, exterar etiã na-
tiones & regiones, doctrinã meritorumque gra-
tia percurrere, ac pullulantes perfidorum homi-
num opiniones, dictis factisque opprimere.

Eligitur in
Episcopum.

Vagabatur excitata Constantij Imperatoris tẽ-
pore Ariana perfidia, toxico flore multos alliciens,
& plurimos blando veneno miserabiliter infici-
ens. Eam vir sanctissimus timore nudus, fideique
vestitus seruore, vt opprimeret, per medias hære-
ticorum acies, hostiles in fremitus, sese miscere
non dubitauit, postpositoque mortis periculo, ne
religioni præiudicium fieret, acerrimè decerta-
uit. Præcipui fidei hostes Valens & Vrsatius, Pseu-
doepiscopi, qui praua crudelitate Christi Ecclesi-
am turbare insistebant, cum viri sanctissimi eru-
ditionem admiranda eloquentia pollentem ve-
hementer formidarent, eamq; planè insuperabi-
lem intellexerent, apud Imperatorem omnibus
modis insistere & impetrare, vt eum exilio cõ-
demnaret. Itaque in Phrygiam Asiã regionem re-
legatus commigrauit, de suo quidem securus exi-
lio, at plurimum de Christi sollicitus Ecclesia.

Acrius res-
sit Arianis.

Valens & Va-
sarius Pseu-
doepiscopi
Ariani insi-
diantur Hi-
lario.

Mittitur in
exilium.

Ceterũ cum toto orbe Arianz hæreſis puerſitas
graffaretur, Oriẽtales Episcopi, edicto Imp. apud
Seleuciam Isauriã oppidum conuenierunt, vt dif-
fidentes de veritate fidei partes coniungerent, vel
pertu-

Synodus Se-
leuciãna.

Ibidem Arianam perfidiam expugnat.

pertinaci contentione, in scelerato dogmate
sistentes à corpore Ecclesiæ segregarent. At
pariter è Phrygia Hilarius, qui in Synodo
favore exceptus, singulari prudentiæ & pi-
significatione, scelerata dogmata refutavit.
busque ex animi sententia oppressis, novis
trecis in scripta redactis, ipse per se legatus
pud Imperatorem functus est, ne quis
contra sancta & inuiolata religionis dogmata
respiraret damnata perfidia.

Ariani detestant, disputatione cū Hilario.

Poriò longum nimis foret differere, quod
in Ariminensi Synodo, fraus hæretica serpens
astu subrepsit. Vndè graui dolore Christi-
ta percussus, diabolicam perfidiam apud
num subdolè præualuisse, ac inde simili per-
tis fuco, ad Orientales partes serpere, tribus
bellis Imperatori oblatis, summis inimicis
cibus contendit, vt in eius conspectu, discipulis
contra hæreticos daretur potestas. At Valens
Vrsatius, conscientia reatu perterriti, scilicet
Imperatoris animum iam magno ex parte
uam, vt ipsum Dei virum ad Gallias redire
pelleret; specioso prætextu, quod ipso præ-
factiosos homines exurgere, nouisque rebelli-
dere dicerent. Quo obtentu ad Gallias redire
pulsus, existimabat se grauiore. quam antea
damnatum; quod disceptationis termino
secuto, perturbationem Ecclesiæ illic relin-
ret. O beatum Pontificem qui in summo disci-
ne, inimico etiam sibi iudice, ad iudicium
rij, sine timore tormenti. Verè totis visceribus
ligebat Christi regnum, qui non formidabat
principatu Constantium. Nam qui, se aper-
tius pro Domino ingerebat periculo, quid
quam martyrij palmam sitiebat? Sed de his

Hilari me-
re ac deside-
rio marty-

custor, diuino proculdubio nutu, pro multorum correctione seruato. Nam torum penè mundum graui tetroque errore confusum, factis sæpè in Gallia Synodis, per virum sanctum ad viam veritatis adductum, constans multorum est opinio.

Itaque viro sancto ad propria reuertenti, B. Martinus, æquè meritorum gratia clarus, qui ab eodem S. Hilario Exorcista postea est constitutus, cognito aduentu eius, Romam festinanter occurrit. Quem præterisse cognoscens, ad vsque Galias est profectus. Neque enim Martinus, qui ad huc Cathecumenus Christum chlamyde sua tecum videre meruit, illi deuotus occurreret, nisi per omnia mysterijs plenum in eo spiritum præuidisset. Porro circa Gallinariam insulam ut peruenit, vicinorum relatione, ingentia ibidem serpentum sine numero volumina peruagari cognouit, quorum pestilenti contagione, omnibus ad eam accessus intercludebatur. Quo audito vir sanctus in insulam descendit, soloque ad spectu tereterrimam illam pestem in fugam conuertit. Fixoque deo in terram baculo, ne metam transirent, occulta virtutis potentia inhiuit.

De exilio autem iam regressum, Pictaui incredibili fauore ac plausu excepere eoque letitiæ voces ab omnibus datæ sunt, ut cuncti ab exilio in patriam vna cum ipso restituti putarentur. Non multos verò post dies accidit, ut infans labe adhuc primi partus infectus vita defunctus est. Qui ingentem dolorem matri cum assiduis lachrymis & luctu coniunctum attulit. Cumque multò magis de animæ quam corporis vita sollicita, miserrimo infanti misericordiam inuestigaret, tandem de Hilarij sanctitate & meritis confisa, eius se pedibus prouoluit, exclamauitque: Martinus adhuc
P inci-

Hæretes, sedulo, ei solertia profligatæ.

S. Martinus occurrit S. Hilario.

Profligat serpentes ex Insula Gallinaria.

Summo gaudio excipitur à suis viis sanctus.

incipiens Cathecumenum mortuum suscipere.
Tu Pontifex redde quæso filium, aut mihi aut
ptismo. His lachrymis vir sanctus ad pietatem
commotus, in preces se prostravit, nec ante
ratione surrexit quam inspectante populo,
functus ad vitam rediret

Mortuum
puerum sus-
cipiat.

Auxentius
Arianus
Pseudoepi-
scopus
subdolos.

Porro cum accepisset Valentinianum Imperatorem confecto tandem Alemannico bello diolanum se contulisse, atque rescriptum quoddam pro Auxentio Ariano, Pseudoepiscopo diolanensi, qui se Catholicum simulabat delolens Imperat. à Versipelle insidiatore captum esse, extortumque ab eo, ad suam hanc propagandam edictum colore pietatis mansum impium, ad illum profectus est, ac utrusque adversus Auxentium. Indigno animo ferens

Hilarius op-
ponit sese
Auxentio
Pseudoepi-
scopo

pugnator fidei vigilantissimus vni hunc in Chodente, tam nobili Ecclesie præsidere Episcopo Arianum, arteque sua ceu præstigijs quibusdam fallentem oculos intuentium, atque instar bestiantem species, pro arbitrio interdum mutare Catholicum. Ut huiusmodi itaque illusiones solueret, atque detegeret imposturas sanctus, magna fiducia de Catholico Imperatore suscepta animatus, diuinoque munitus praesidio Mediolanum concessit. Sed prævaluit insidie perfidi hominis versutia, ita ut facer Augustus Imperatore & populo, Doli fraudisque regum Mediolano discedere iussus sit.

Nihil profi-
cit.

Præsentia S.
Hilarij.

Cæterum ut ad eximias viri laudes reseratur, quis prudentiam, ingenij copiam, summamque in dicendo eloquentiam pro dignitate et curare valeat? quæ tanta fuit, ut eum Latine loquentiæ Rhodanum sanctus Hieronymus appellare non dubitauerit. Et quamquam non

In proxm.
Comm Ep.
ad Gal. li. 2.

cultus ac copiosus fuerit, illius tamē scripta, præcipua quadam sincerae fidei puritate præ cæteris omnibus nituere, nitentque. Aded vt idem Hieronymus eadem vehementer commendat cum ait; *Epistola 6. ad Latam.* Athanasij Epistolæ & Hilarij libros inoffenso decurrat pede, illorum delectetur ingenijs, in quorum libris pietas fidei non vacillat. cæteros sic legat, vt magis iudicet quàm sequatur. Cum porro diuinz tantum sit scripturæ, nihil habere erroris quod corrigatur: nec ipse Hilarius nec uis caruit. Quanta verò modestia cum quid apud eius scripta emendatione dignum Patres inuenerint, id præstiterint, idem sanctus Hieronymus sit exemplo, qui hæc de eo, errorem alterius sequente ait. Quid igitur faciam? Tantum virum & temporibus suis disertissimum reprehendere non audeo, qui & confessionis suæ merito, & vitæ industria, & eloquentiæ claritate, vbicunque Romanum nomen est, prædicatur; nisi, quod non eius culpæ ascribendum est, qui Hebræi sermonis ignarus fuit. &cæt. Et Claudianus Mamertus de eodem: Sed quoniam, inquit, beatus Hilarius opinionis huiuscæ vitium, virtute confessionis aboleuit, sic sustinet reprehensionis stylum, quod non patitur detrimenta meritorum. Verum non latinis tantum, sed & Græcis sanctus Hilarius excipit admirandus; vt Sozomeni testimonio comprobatur; qui ait. Apud Italos & illius partis incolas, propter singularem patrij sermonis & eloquentiæ præstantiam, magna eum in laude fuisse: Eius verò de fide libros, etiã ab ijs qui contrariam tuebantur fidei Catholicæ opinionem, admodum commendatos fuisse. Cæterum cum virtutum omnium fuerit vnum quoddam exemplar, mansuetudine tamen potissimum

Epistola 6. ad Latam.

Notat eos Claudianus Mamertus Episcopus Viennensis in Cōment. de statu animæ lib. 2.

Lib. 3. e. 14.

Lib. 1. c. 31.

Calumnia
Centuriato-
rum in S. Hi-
larium refu-
tatur.Item alij er-
rore lapsi in
Hilario.Claret mi-
raculis post
obitum.Vide C. Bar.
Tom. 2. An-
nal & Not.
Mart. Rom.

13. Januarij.

enituisse tradit Ruffinus. Quod autem sub-
ac cæcipientes recentiorum hæreticorum
rici delirantes, huic viro sanctissimo pergravi
impingant errores, nempe cum schismate
baptismum, profectò declarant se rerum gestis
prorsus ignaros, dum nominum occasione erro-
lapsi, existimant, eundem esse Hilarium Episcopum
Pictaviensem, cum Hilario illo Diacono
cuius est mentio apud S. Hieronymum in epi-
stolâ aduersus Luciferianos. Sed alij quidam
eundem hunc Antistitè, cum Arelatensi confusa
actaque eorum confuderunt. Quare si quis
clarius eum intueri ac cognoscere, eius etiam
moret, merita respiciat, scripta insigni erudi-
tione, & diuino referta spiritu euoluat, dicta per-
dat, signaque perenseat.

Quamdiu enim superstes fuit in hoc seculo
aut scripsit Ecclesiæ fidei documenta, aut paginâ
do hæretica calcavit crimina, aut petenti
miraculorum suffragia, quæ in hodiernum
diem efficaciter perseuerant, præstante Domino
nostro Iesu Christo, qui est benedictus in seculum
in seculum Amen.

PRAECLARVM CERTAMEN S. POTITI
Martyris, ex antiquissimo M. S. Codice, fide digno
ritum. Quod quidem inuicò exegit anno 1164.
ma, Anno Domini 154. Antonini Pij Imp. 11.
Higinij verò Pontificis Roma-
ni 1.

SANCTVS Potitus patre idololatrâ genitus
tam eximia à teneris annis fuit gratia
tus, vt etiam puerulus idolorum vanitate
respueret: nullisque vel blanditijs vel minis
impietatis communionè induci posset. Quæ
virtus